

## UIT DE SCHRIFT.

## Tweesriel zoeken.

En hij zocht Jezus te zien....

Lukas 19:3.

Want de Zoon des menschen is gekomen om te zien en te worden gezocht.

Lukas 19:10.

Het verhaal van Zachheus' ontmoeting met Jezus vangt aan met 'n zoeken en eindigt met 'n zoeken. Het vangt aan met de vermelding, dat Zachheus zocht, en het eindigt met de vermelding dat Jezus zocht.

Men lette erop: zoo is het in het verhaal.

Want in de werkelijkheid is de verhouding andersom. In de werkelijkheid gaat het zoeken van Jezus voorop en volgt het zoeken van Zachheus.

Is dan het verhaal met de werkelijkheid in strijd?

Nee, het is met de werkelijkheid volkomen in overeenstemming. Alleen maar, het beschrijft die werkelijkheid gelijk Zachheus haar ondervond. En toen hij deze geschiedenis ondervond en doormaakte, stond voor zijn besef zijn zoeken voorop, en ontving hij pas later de verklaring en ontsluiting daarvan in het zoeken van Jezus. En dat geeft het verhaal weer. In een goed verhaal staat de verklaring van eene gebeurtenis niet aan het begin, maar aan het einde. Gelijk wij dan ook, wanneer wij eene geschiedenis of gebeurtenis ondervinden en doormaken, de verklaring aan het einde ontvangen.

Zoo is het hier. Dat laatste woord, waarmee Jezus zelf deze geschiedenis besluit, werpt over Zachheus' ontmoeting met den Heiland, het verklarend licht.

Aanvankelijk krijgen wij den indruk, dat alles uitgaat van Zachheus.

Hij zocht Jezus te zien, hij deed er alle moeite toe; en waarlijk, zijn zoeken en begeerten vindt bekroning, want ziet, daar ontmoet hij Jezus.

Zoo is het verhaal. Maar nu is er een achtergrond; en de sluier die dezen achtergrond verbergt, neemt Jezus weg in dat bekende woord, 't welk Hij juist naar aanleiding van deze gebeurtenis zegt: „Want de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken”.

Ziedaar de werkelijkheid achter en in het verhaal.

Wij zeggen: Zachheus kwam. Ja, maar daar zit achter: de Zoon des menschen is gekomen.

Wij zeggen: Zachheus zocht. Ja, maar de verklaring daarvan is: de Zoon des menschen kwam zoeken.

Zoo krijgen we de ontsluiting van het geheel. Van Jezus ging alles uit. Gelijk Hij door Samaria reisde, opdat de vrouw uit Sichar Hem zou ontmoeten, zoo gaat Hij door Jericho om dezen tollenaar te ontmoeten. De aanvang van deze gebeurtenis schuilt niet bij Zachheus, maar bij Jezus. De aanvang ligt hierin, dat de Zoon des menschen naar Jericho kwam om te zoeken.

En nu zien we het zoeken van Zachheus in zijn rechten oorsprong. Omdat Christus hem zocht, daarom lezen we: Hij zocht Jezus te zien. Het zoeken van Zachheus was vrucht van het zoeken van Jezus. Wij zeggen: het ijzer trekt naar de magneet. Maar dat kan toch alleen, wanneer de magneet het ijzer aantrekt. Dat ijzer ligt in zichzelf roerloos. De beweging gaat uit van de magneet. Zachheus zocht Jezus te zien, want de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken.

Is de gang van het komen tot Jezus en het vinden van Jezus nog niet altijd zoo?

Gods kinderen ontvangen van hun heilbegeerig zoeken pas later de verklaring. Zij gaan den gang van dit verhaal. Wat zijn de eerste indrukken en eerste gevoelens? Moeten wij dit niet van achteren leeren zien? Wat zijn de eerste dingen, die wij opmerken bij

## KUYPER-BIBLIOGRAFIE.

door

J. C. RULLMANN.

XLVI.

[42. Het Wilhelmus. Verslag van de negentiende Algemeene Vergadering der Vereniging van Christelijke Onderwijzers in Nederland, gehouden te Amsterdam, den 24sten Mei 1872. Utrecht, Kemink en Zoon 1872.]

Bij gelegenheid van deze jaarvergadering werd er aan den avond van den 24sten Mei in de Zuiderkerk te Amsterdam een openbare vergadering gehouden, waarin de heeren Dr. N. H. De Graaf, P. van Eik en Dr. A. Kuiper achtereenvolgens het woord voerden. Als hederen stonden op het programma aangegeven: De Costa's „Zij zullen het niet hebben” en het nieuwe Wilhelmuslied van Beets.

Aan de toonen van dit laatste lied zich aansluitend, sprak Dr. Kuiper nu over het Wilhelmus. Herinnerende aan de heerlijke Aprildagen, die achter den rug lagen, stond hij stil bij het Wilhelmus als het lied waarin heel onze historie wortelt. Een tijdlang is het Wilhelmuslied geweken voor het „Wien Neêrlandsch bloed”, maar dit kon nimmer een volkslied worden. Nu de natie weer te voorschijn treedt, weer opkomt, komt ook het „Wilhelmus van Nassauwen” weer tot zijn oorspronkelijk recht. Dat lied is ook nu ons lied in den strijd; in een strijd, in zooveel opzichten overeenkomstig met dien, dien Willem van Oranje heeft gestreden.

Toen vond hij steun in de predikanten, nu ligt die niet meer in hen. Nu niet in de leeraars der kerk, maar in de leeraars der scholen. En waarom? Wilt de volksbeweging alleen bovennatuurlijke steun kan vinden in de mannen, die langs vrien weg, door geen organisatie belemmerd, uit het volk opkomen. Toen waren dat de hagepredikers uit het volk, die leeraars der kerk werden, thans zijn het wederom de hagepredikers uit de natie, maar die leeraars worden op de scholen. Toen gingen de leeraars der kerk voor en volgden de onderwijzers; thans gaat de leeraars der school voor, straks komen de predikanten hen met de vrije kerk na, en opnieuw zullen ze dan met en bij elkander arbeiden aan de geestelijke vrijmaking der natie.

onze kinderen, die later in de vroege des Heeren wandelen? En wat herinneren wij ons uit onze kindersche jaren? Wat ondervinden wij op ouderen leeftijd? Hoe verschillende dingen trekken bij aanvang door ons hart. Kunnen wij daar altijd een naam aan geven? Kunnen wij dat precies uitleggen? Dingen, die soms weer wegzinken, en later weer opkomen. Onbevredigdheid, ledigheid van ons leven, conscientieklopping, een zucht van het hart naar een ander leven, een indruk onder het Woord, een begeerte om onder de prediking te zijn, een gelukkig achten van het volk Gods en een verlangen om ook tot dat volk te mogen behooren.

Van deze dingen kunnen wij ons dan niet altijd rekenschap geven. Wij kunnen daarvan geen „verslag” doen. Zoo Zachheus, toen hij Jezus zocht te zien, verslag van zijn gevoelens hebben kunnen doen?

Maar achteraf, als de Heere het geestelijk leven verder leidt, als Hij het oog verlicht, de nevels op doet klaren, als Jezus gevonden wordt en in Hem de vervulling van alle zielsverlangen. — dan ontsluit zich voor Gods kind de achtergrond van al zijn zoeken en begeerten; dan gaat aan het einde, juist gelijk in het verhaal van Zachheus, het licht over zijn weg op; dan aanschouwt hij, dat niet zijn zoeken voorop ging, maar de zoekende genade Gods; en erkent hij aan het einde wat stond aan het begin: de Zoon des menschen was toen gekomen om mij te zoeken.

En dan wordt dat zijn vastheid, zijn roem en zijn troost. Dan wordt hij niet zalig, omdat hij den Heere zocht; maar omdat de Heere hem gezocht heeft.

O, gij zoekt naar Jezus, gij die verlangt Hem te zien, gij bekommende vanwege uwe zonden, gij die vrede voor uw hart en verzoening met uw God begeert — als het u waarlijk om Jezus te doen is, dan kan dat nooit uit uzelven begonnen zijn, dan heeft dat zijn oorsprong niet in u. Dan is Jezus uitgegaan om u te zoeken. Het kan niet anders. Houd aan, grijp moed, uw hart zal vroolijk leven. Blijf zoeken en ook gij zult eenmaal bekennen: Christus kwam om ook mij te zoeken.

En wanneer zij tot die waarheid zijn doorgedrongen — houd haar dan vast! Zeg het dan tot Satan in zijne bestrijdingen, belijd het tegen de aanklacht van uw eigen hart, spreek het tot uwe ziel in donkere oogenblikken; dit is mijns hopen en mijne vastheid, dat niet ik begonnen ben, maar dat de Zoon des menschen gekomen is om ook mij te zoeken en zalig te maken.

U.

v. A.

## KERKELIJK LEVEN.

## Ook iets over „het huisbezoek”.

## III. (Slot.)

In de twee voorgaande artikelen werd, in aansluiting met een vroegere reeks, gewezen op de sociale roeping en ook wat het huisbezoek aangaat, zijnde: Hoe men verder zooveel mogelijk Gods Woord moet laten spreken.

Bij het huisbezoek ontmoet een opziener ook gezinnen, waar hij merkt, dat de onderlinge verhouding te wenschen overlaet, naast gezinnen waar een heerlijke harmonie ouders en kinderen vereenigt.

De laatste zijn voor de onderlingen oases, die ze wel gaarne bezoeken en die toch het minst bezocht worden. Had Israël op zijn woestijnreis ook niet meer Mara's dan Elims? Sprak onze gezegende Zaligmaker niet, dat zij die ziek zijn den Medelijnmeester van noode hadden? Riep Hij het zijn jongeren niet toe: uit te gaan in de hekken en stegen om het afgedwaalde te zoeken?

Zoo zag Dr. Kuiper toen reeds in de Vrije School een profetie van de Vrije Kerk.

Meer nog: hij ziet in de toekomst ook de Vrije Universiteit verrijzen:

Kome zoo de dag, dat we eens hier samenkomen niet enkel met u als leeraars der lagere school, maar dat een breede zom van leeraars der Christelijke middelbare scholen u omringe, en daar tegenover hen in het gestoelte der eere de mannen plaats nemen, die den roem onzer wetenschap handhaven als hoogleeraren der vrije hogeschool.

De verslaggever deelt zelf mede, dat het opgenoemde slechts uit vluchtige aantekeningen is samengesteld. Eigenlijk kan het verslag van blz. 22—29 dus niet woordelijk als een rede van Dr. Kuiper gelden.

Daarom plaatsen we dit nr. onzer Kuiper-Bibliografie tusschen vierkante haakjes. We meenden het echter niet onvermild te moeten laten, nu omgans in de bloemlezing Leven van P. den Boer en J. C. de Koning, deel IX, blz. 39 v.v. dit stuk van het verslag onder den naam van Dr. Kuiper als literatuur werd opgenomen; edoch met vele wijzigingen en wglatingen; waarom het daar met nog minder recht op Dr. Kuipers naam mocht staan.

43. De Bartholomeusnacht. Overgedrukt uit de Standaard. Amsterdam, H. De Hoogh en Co. 1872.

Reeds in zijn oudejaarsavondpreek van 1871 (zie nr. 40 dezer Bibliografie) had Dr. Kuiper er op gewezen, dat het derde eeuwfeest van de Bloedbruiloft te Parijs aanstaande was. En onderscheidens gedenkschriften zagen tegen dien tijd dan ook het licht. Op den gedenktag zelf echter, 24 Augustus, plaatste Dr. Kuiper in De Standaard onder den in rouwrand gevatten titel: De Martelaren van den Bartholomeusnacht, 24 Augustus 1572, een hoofdartikel, dat aldus aanvangt:

Een dag op de graven! Een dag van rouw! Heel de kerk der Hervormden aan alle plaatse der aarde treurt! Ze kan haar martelaren niet vergeten, want ze belijdt een „gemeenschap der heiligen”, die in het graf niet sterft, niet wegslikt met den loop der eeuwen en te nauwer klemt om het bloed, dat vergoten werd.

Ze zweert het haar doodden, en dien eed breekt ze niet, dat ze in haar seimere historie den vinger rusteloos

Zoo heeft ook het werk van de opzieners vaak het karakter van opzoekende en dienende liefde.

Die karaktertrek van het huisbezoek vraagt ook zielkundige kennis. Menschenkennis. Doet zoeken en vragen — niet tot de personen doch voor zichzelf — naar de oorzaken van verwijdering tusschen ouders en kinderen, tusschen familie en familie, en leden van het gezin onderling.

Het zielkundig probleem wordt ons zoo vaak duidelijk als wij leeten op den oudsten zoon in de gelijkenis met Lukas 15. Hoe vaak is gekrenkte eigenliefde niet oorzaak van verwijdering; een verkeerd verstaan van elkander niet bron van leed en lijden; een verschil in karakter, van inzicht, van geaardheid soms, middel om tweespalt te brengen.

Moet een opziener zich daarmee bezighouden?

Raakt het hem, wanneer er oneenigheid is tusschen twee broeders?

Of, moet hij zich enkel beperken tot de personen, die aan zijn opzicht zijn toevertrouwd?

En als hij nu weet, dat een broeder of zuster niet tot den Disch des Heeren komt, omdat er een voete is, gaan de opzieners dan vrij uit, enkel met te zeggen: gij moet u met uwen broeder of zuster verzoenen, of heeft hij een roeping te vervullen om te trachten den vrede te herstellen?

Is voor hem ook hier van toepassing: breng de zoodanigen terecht?

Wanneer dan een der betrokken personen eens tot hem zou zeggen: wat gaat het u aan? waar moet gij u mee?

Dat moet natuurlijk voorkomen worden.

De eer van het ambt gebiedt zulks.

Daarom is ook noodig: menschenkennis, studie van karakter, om het zielkundig probleem tot klaarheid te brengen en den vrede te bevorderen. Er moet bij beide partijen bereidwilligheid zijn. Hoe dit te ontdekken?

Allereerst bij dejenige die tot de eigen wijk behoort de vraag gesteld: of er bij hem (haar) vergevingsgezindheid is. Dan een nauwkeurig nagaan van den geestelijken achtergrond; een voordichtig zoeken en tasten, door op eenige gegevens, die het oor opving, een veronderstelling te bouwen, waarmee getracht wordt de diepte van het geschil te peilen. Een zoeken van de reden der verwijdering; een beschrijving van het karakter; is het een hooghartig man, een eigenzinnig mensch, een moeilijk of slecht te benaderen zuster; iemand met vooroordeelen, een opvliegender natuur of een zeer lijdzame geest; moet met beide partijen afzonderlijk of gelijktijdig gehandeld worden; moet voorbereidend gewerkt worden, en dan zoo, dat een of beide partijen eigener beweging zich tot de ander overbuigt, of moet een derde de handen ineen leggen? Allemaal vragen, die alleen grondige kennis der feiten en karakters eene oplossing doet zoeken, en — met Gods hulp, in het bewustzijn van eigen onmacht doet vinden.

Ook kan het zijn, dat brs-ouderlingen geroepen worden om den wille van de eer van een der partijen op te treden. Dan is het, hoe moeilijk het vaak ook valt, plicht, bestraffend tegen den een, vermanend tegen den ander op te treden; te zoeken naar wegneming van het geschil, of eerherstel mogelijk te maken. Regels te geven, hoe te handelen, het is zoo moeilijk. De praktijk zal hier leerend optreden.

En dan — het huisbezoek dient niet alleen tot opscherping der onderlinge liefde, ook de opvoeding der kinderen, die als doopleden staan onder het opzicht der Kerk, moet een onderwerp zijn, dat de opzieners durven aanroeren. Voorts de verhouding tot de Kerk, het verenigingsleven voor de jongeren, hebben recht op gedachtenwisseling en eindelijk, maar niet het minst: de persoonlijke verhouding tot God.

houden zou bij die bladzij vol afgrijzen, met zwarter kool door één geteekend; een bladzij in den pestwalm der hel geblakerd en bedorpen met het zwartst verraad. Een bladzij, waarbij het boek der Martelaren, ook al trok ze haar vinger terug, nog om wraak schreiend, van zelf zou openvallen, en die, weigerend haar vlekken te doen verbleeken, met een stemme des bloeds, als wierd het pas glister vergoten, voor God en al het scheepsel zal blijven klagen, zoolang de laatste klacht nog niet in 's menschen borst verstemt.

Die nu nog strijden in Gods kerk op aarde, willen eens de martelaren daarboven in het verheerlijkt aangezicht staren, zonder van de lippen der Coligny's, der Rohans, der de Beauvais, der Pardaillans, ach, wie noemt ze ons bij duizenden? het zaligheidbannend verwijt te hooren: „Gij hebt vergeten het bloed, door ons gestort voor den Heer!”

Dan wordt in ontroerende taal het afgrijselijk bloedbad beschreven.

Ten slotte volgt nog deze eed:

Op uw graven, martelaren van Parijs! martelaren van heel Frankrijk! geslachten ook om onzettwil! onze broederen! zij onze eed van trouw hernieuwd aan het geloof waarvoor gij sterft.

Het u bezworen op uwe graven, dat de zonen der Hervorming uw doodsangst in gedachtenis houden en het oor nooit wekelijk zullen toestoppen voor de stemme des bloeds, die uit de diepten der wateren en uit de kullen der aarde voor uwe lieven en uwe kinderkens blijft roepen tot den Heer!

Maar ook, het u bezworen, bij den heiligen bodem, dien ge met uw kostelijk bloed doorweekt hebt, dat nooit in de Kerk der Hervormden, uw kerk, de geest zal binnesluisen die u zoo gruwzaam ter slachtbank voerde, en die het waagt in Gods heerlijke schepping de kreet der bloeddorst te slaken: De ketter niet slechts ter kerke uit, maar ook aangetast in zijn bloed!

Zoo sprak Aquinas, Aquinas was van Rome.

Niet alzo, Martelaren van den Bartholomeusnacht in de Kerk, die ge door uw bloed hebt gewijd!

Enige dagen later volgde nog in een vijftal goedgedocumenteerde Standaard-artikelen, onder den titel: Romeense Bartholomeusnacht, een polemiek met de Maasbode, waarin Dr. Kuiper tegenover haar reconstructie der historie de feiten plaatste, die Rome's schuld in den Bartholomeusnacht bewijzen.

Een overdruk van dit zestal artikelen verscheen kort daarna in brochurevorm.

Waarlijk, huisbezoek, kinderlijk, en versterkt of zuster, van de lief van Gods juichen ov.

Ook hier en menschen.

De zwan zijn sentin niet kon v, de groote God verzo elk H. Av wel waar hem por.

Deze br te steunen bij richel wjs hen, altoos was kleingelooft hoe er to Hebreë. B en tot in Zaligmako schuldbeu schap erke het niet a straal uit.

van zich hoe Hij h de noodza lo of van

Er kunn worden. P op de ber Zij leven of in groo Gods ook het hen

barte en klagen zij wijdering in gezond hebben v voor mij.

De klacht zijn te de ijverig in weten doe gename a

Men ko bijv. nog is het al Zij oordee Dverig — arbeid vi meenen d minder v

graag (en delen? J boos of — zeker. Du De groot lam arbe zelf, zoou Hoe dit.

Ook hi Hier li te zijn. t neodeloo van den zoekend: ontdekke geving n familiekr deerd, d

Opgelet een gedi degenen, aanspraal persoon nooten d in yereel

Er zoo over het te leeren karakter kind van waarlan de poort

Da We dat e ook gehev Schey recht, held daary goed. En t pante wis heert een.

W. omse de v er s Ons dat veel. Aldus